

אחריות נושאי משרה לפעולות גביה של עורכי הדין של התאגיד / דורון אפיק, עו"ד*

תיקון 50 לחוק ההוצאה לפועל שחוקק בסוף מרץ, 2016, מונע מנושים להמתין לתפיחת הריבית בטרם יפתחו תיק הוצאה לפועל. תיקון זה סגר את אחת הפרצות שניצלו עורכי דין המייצגים גופים המספקים שירות ללקוחות רבים, (לרבות בנקים) כדי להגדיל את שכר טרחתם על חשבון החייבים. אך זו אינה ההתנהלות הבעייתית היחידה של עורכי דין אלה ולכן לאחרונה שוכרים תאגידי משרדים העוסקים גם בתחום ביקורת, כמשרדנו, לשם בקרה חיצונית על עורכי הדין העוסקים בגביה עבור התאגיד. בהיעדר ביקורת כאמור חושפים עצמם דירקטורים ונושאי משרה לאחריות אישית.

לפני מספר שנים, עת כיהנתי כדירקטור באחד הבנקים המסחריים, דרשתי לבצע בדיקה יסודית של פעולת עורכי הדין המבצעים את עבודת גביית החובות בשם הבנק. הבדיקה גילתה שאחד ממשרדי עורכי הדין דיווח על פעולות גבייה שכלל לא ביצע. הפעולה סיכנה, כמובן, את הבנק, מכיוון שחשפה אותו לסיכוני אשראי של הלקוח, אולם אותה עת לא הבנתי שהפעולה היטיבה דווקא עם עורך הדין שהמתינו לתפיחת הריבית כדי להגדיל את שכר טרחתם.

לקוח של משרדנו, איש עסקים, חזר משהות בת 10 שנים בקנדה. כשנתיים לאחר מכן גילה פתאום כי בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ פתח נגדו תיק הוצאה לפועל וקיבל במעמד צד אחד צווי עיכוב יציאה מהארץ נגד איש העסקים. החוב, כך הסתבר לאחר בדיקה, הינו חוב בגין פסק דין זניח יחסית מלפני כ-12 שנה ונשכח מזה שנים רבות לאחר שאיש העסקים (שעזב את הארץ) סבר שהנושא הוסדר בין עורכי הדין. עורך הדין של הבנק טען שהחוב כיום עומד על כמיליון וחצי ש"ח. עיכוב היציאה מהארץ הוצא על בסיס תצהיר (שלא מבוסס על ידיעה אישית כלשהי) של משרד עורכי הדין, כשמתמחה במשרד חתמה בפני עורך דין במשרד על תצהיר לפיו איש העסקים ברח מהארץ וכעת התגלה שהוא חזר לארץ ועלול לברוח שוב. עורך הדין, בשם הבנק, שכח לציון, שאיש העסקים גר בישראל מזה כשנתיים ונכנס ויצא מהארץ, לשם עסקים, עשרות פעמים או שאין להם כל ידיעה אישית אלא רק פניה למשרד חקירות בשאלה האם אותו אדם נמצא כיום בישראל. לאחר שבית המשפט, למרבה הצער כמנהגו בקודש, נמנע מלקבל החלטה והציע בחום לצדדים להתפשר מחוץ לכותלי בית המשפט, משרד עורכי הדין דרש, כתנאי לביטול עיכוב היציאה מהארץ, לא רק שאיש העסקים ישלם מעל פי שלושה מגובה החוב המקורי אלא גם ויתור של איש העסקים על זכויות תביעה נגדו ונגד הבנק, ואכן ויתור זה ניתן כדי לאפשר את ביטול הצו. שהרי לאיש עסקים בינלאומי חשוב יותר להמשיך לעבוד מאשר לנהל הליכים יקרים במשך מספר שנים.

שורה של פסקי דין אמנם קבעו שאין אחריות ישירה של דירקטורים ונושאי משרה כלפי צדדים שלישיים, אלא אם נושה המשרה היה בעצמו מעורב בעוולה, אולם ככל שפעולה מסוג זו על ידי החברה גרמה לחברה להוצאות, נראה שבעלי המניות בתאגיד בהחלט יכולים לתבוע אישית את הדירקטורים ונושאי המשרה בגין הנוזקים שנגרמו לתאגיד בשל התרשלותם בפיקוח על עורכי הדין המייצגים את התאגיד. לאור האמור, חשוב מאוד לבצע ביקורת מסודרת על עורכי הדין המבצעים הליכי גביה עבור התאגיד, גם כדי לוודא שמלוא הכספים הנגבים מגיעים לתאגיד וגם כדי לוודא שאופן ביצוע הליכי הגביה אינו יוצר חשיפה אישית לתאגיד ונושאי המשרה בו.

* עו"ד דורון אפיק הינו נוטריון ועורך דין והוא השותף המנהל של משרד אפיק ושות' (www.afiklaw.com) המתמקד בדיני חברות, דיני מקרקעין, עסקאות בינלאומיות ופיננסיות, לרבות עסקאות מיזוג ורכישה, ומימון ואף מרצה בתחום במסגרת תואר מנהל עסקים Executive MBA באוניברסיטה העברית בירושלים. עו"ד אפיק בוגר הכשרה של האיחוד האירופי ביישוב סכסוכים בינלאומיים מחוץ לכותלי בית המשפט (גישור ובוררות). לפרטים נוספים: 03-609.3.609 או במייל:

afiklaw@afiklaw.com

Liability of officers to collection actions by lawyers of the corporation / Doron Afik, Esq. *

Amendment 50 of the Israeli Execution Law enacted at the end of March, 2016, prevents creditors from waiting for the interest to accumulated before commencing debt enforcement procedures. This amendment sealed one of the loopholes that attorneys representing large service organizations (including banks) used to increase their fees on collecting accounts receivable. But this is not the only problematic behavior of such lawyers and for that reason corporations hire the services of firms dealing also in the field of audit, such as our firm, in order to audit the behavior of external lawyers engaged in collection for the corporation. In the absence of such audit directors and officers expose themselves to personal liability.

A few years ago, when I served as a director of one of the commercial banks, I insisted on a thorough audit of the operation of the lawyers who carried out debt collection work on behalf of the bank. The audit revealed that one of the law firms reported collection actions that were never made by it. Such behavior endangered, of course, the bank, because it exposed the bank to credit risk of the debtor, but I did not realize at the time that the action was in fact benefitting the lawyer who was waiting for the interest to accumulate thus increasing the fees.

One of our firm's client, a businessman, returned from Canada after a 10-year stay. Two years later he suddenly discovered that Mercantile Discount Bank Ltd. opened an execution case against him and received, ex parte, an order preventing him from leaving the country. The debt, it was later revealed, was due to relatively minimal 12 years old verdict forgotten for many years after the businessman (leaving the country) thought that the matter was settled between the lawyers. The lawyer of the bank claimed that the debt now stands at about ILS 1.5 million. The ex parte order was issued on the basis of an unfounded affidavit of the law firm, who had an intern sign a false affidavit stating that the businessman fled the country and it was just now revealed that he returned to Israel and could escape again. The lawyer, on behalf of the bank, neglected to note that the businessman resides in Israel for two years and has entered and left the country on business trips dozens of times or that they have no real knowledge except from a limited request from a private investigation office to check if the businessman is in fact in Israel at such time. After the Court, regrettably as it often is the case, avoided taking a position and strongly suggested that the parties settle out of Court, the law firm demanded, as a condition for cancelling the ex parte order, that the businessman not only pay more than triplicate the original debts, but that he also waive any right of claim against the lawyer or the bank. Such waiver was agreed because for an international businessman it is more important to be able to keep working than managing expensive legal proceedings for several years.

A series of Israeli judgments established that there is no direct liability of directors and officers towards third parties unless the officer was himself involved in the wrongdoing, but if such action caused damage or expense to the corporation shareholders of the corporation may file a claim against the office holders for lack of supervision over the lawyers representing the corporation. In light of this, it is very important to audit the activity of the lawyers managing the corporate collection procedures, not only to ensure that all the funds collected indeed reach the corporation but also to avoid exposure to the corporation and its officers due to actions of such lawyers.

*Doron Afik is a notary public and an attorney and is the managing partner of Afik & Co., Attorneys and Notaries (www.afiklaw.com). He is admitted to practice law both in Israel and in New York and is also a licensed Notary Public in Israel. Doron is an adjunct professor at Hebrew University Doron teaches Mergers and Acquisitions as part of the EMBA program. Doron's practice focuses primarily on international transactions, including mergers and acquisitions, dispute resolution and issues of public law. For additional details: +972-3-6093609 or at the e-mail: afiklaw@afiklaw.com.